Europski parlament
2024-2029

USVOJENI TEKSTOVI

P10_TA(2025)0311

Politička situacija u Mjanmaru, uključujući humanitarnu krizu pripadnika zajednice Rohingya

Rezolucija Europskog parlamenta od 27. studenoga 2025. o političkoj situaciji u Mjanmaru, uključujući humanitarnu krizu pripadnika zajednice Rohingya (2025/2986(RSP))

Europski parlament,

– uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije o Mjanmaru i položaju pripadnika naroda Rohingya,

– uzimajući u obzir rezolucije Vijeća UN-a za ljudska prava i Opće skupštine UN-a o Mjanmaru i o etničkoj skupini Rohingya,

– uzimajući u obzir Konsenzus u pet točaka o stanju u Mjanmaru, donesen na sastanku čelnika Udruženja država jugoistočne Azije (ASEAN) u Jakarti 24. travnja 2021.,

– uzimajući u obzir Konvenciju UN-a o sprječavanju i kažnjavanju zločina genocida iz 1948.,

– uzimajući u obzir Konvenciju UN-a o pravnom položaju izbjeglica iz 1951. i njezin Protokol iz 1967.,

– uzimajući u obzir zajedničku izjavu visoke predstavnice Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku i vlada Sjedinjenih Američkih Država, Australije, Kanade, Novog Zelanda, Norveške, Južne Koreje, Švicarske, Timor-Lestea i Ujedinjene Kraljevine od 6. siječnja 2025. o rješavanju krize ljudskih prava i humanitarne krize u Mjanmaru,

– uzimajući u obzir izjavu visoke predstavnice Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku od 31. siječnja 2025. o četvrtoj obljetnici vojnog udara u Mjanmaru,

– uzimajući u obzir Odluku Vijeća (ZVSP) 2025/820 od 25. travnja 2025. o izmjeni Odluke 2013/184/ZVSP o restriktivnim mjerama s

obzirom na stanje u Mjanmaru/Burmi[1],

– uzimajući u obzir izjavu visoke predstavnice Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku od 16. svibnja 2025. o suglasnosti određenih zemalja s mjerama ograničavanja s obzirom na stanje u Mjanmaru/Burmi,

– uzimajući u obzir posjet Pododbora Parlamenta za ljudska prava Bangladešu od 16. do 18. rujna 2025.,

– uzimajući u obzir zajedničku izjavu zastupnika za ljudska prava ASEAN-a i Europskog parlamenta od 17. listopada 2025. u kojoj se poziva na snažnije mjere EU-a da se izbori mjanmarske hunte ne prihvate i da se da prednost humanitarnoj zaštiti,

– uzimajući u obzir izvješće posebnog izvjestitelja UN-a za stanje ljudskih prava u Mjanmaru od 20. listopada 2025.,

– uzimajući u obzir preispitivanje i odluku čelnika ASEAN-a o provedbi Konsenzusa u pet točaka, usvojenu u Kuala Lumpuru 26. listopada 2025.,

– uzimajući u obzir Povelju Ujedinjenih naroda i Opću deklaraciju o ljudskim pravima,

– uzimajući u obzir članak 136. stavke 2. i 4. Poslovnika,

A. budući da je 1. veljače 2021. vojska Mjanmara, poznata kao Tatmadaw, jasno prekršila Ustav Mjanmara, uhitila predsjednika Wina Myinta i državnu savjetnicu Aung San Suu Kyi te državnim udarom preuzela nadzor nad zakonodavnim, sudskim i izvršnim granama vlasti; budući da se u kolovozu 2021. glavni zapovjednik Min Aung Hlaing proglasio predsjednikom vlade i produljio izvanredno stanje znatno nakon prvotno najavljenih rokova;

B. budući da od 1. veljače 2021. dolazi do nezakonitih uhićenja političara, vladinih dužnosnika, predstavnika civilnog društva, vjerskih aktera, mirnih prosvjednika i novinara ili im se određuje kućni pritvor; budući da se u najnovijem izvješću posebnog izvjestitelja UN-a o stanju ljudskih prava u Mjanmaru navodi da je od državnog udara uhićeno gotovo 30 000 osoba, a od listopada 2025. više od 22 000 političkih zatvorenika i dalje se nalazi u zatvoru; budući da je od državnog udara u pritvoru umrlo najmanje 1853 ljudi, dok je od siječnja do srpnja 2025. u pritvoru umrlo više od 70 pojedinaca;

C. budući da je hunta dramatično zaoštrila svoje neselektivne zračne i topničke napade te podmetanje požara na civilnu infrastrukturu,

---

[1] SL L, 2025/820, 28.4.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2025/820/oj.

uključujući škole, zdravstvene klinike, samostane, kampove za raseljene osobe i kuće, pri čemu je od državnog udara uništeno više od 100 000 civilnih domova i ubijeno najmanje 7 300 civila; budući da hunta i dalje nameće prisilna novačenja, uključujući novačenje mladih, te je odgovorna za proizvoljna uhićenja, mučenja, izvansudska pogubljenja, prisilne nestanke i seksualno nasilje;

D. budući da je zbog oružanog sukoba i kršenja ljudskih prava u Mjanmaru raseljeno oko 3,6 milijuna ljudi; budući da je UN početkom 2025. procijenio da je 19,9 milijuna ljudi potrebna humanitarna pomoć, a ta se brojka nakon potresa u ožujku 2025. povećala na 21,9 milijuna;

E. budući da se stanje nakon razornog potresa magnitude 7,7 od 28. ožujka 2025. dodatno pogoršalo, nakon čega su snage vojne hunte blokirale pristup humanitarnoj pomoći, prijetile i ucjenjivale humanitarne radnike, zaplijenile medicinske potrepštine i nastavile zračne napade i napade teškim oružjem u civilnim područjima i područjima pogođenima katastrofom, a da nisu poduzele mjere za zaštitu civila, zbog čega je 2025. bila najsmrtonosnija godina od državnog udara;

F. budući da se gospodarska kriza u Mjanmaru produbljuje, uz goleme gubitke BDP-a, hiperinflaciju, kolaps valute, nesigurnost opskrbe hranom i siromaštvo, koji pogađaju velik dio stanovništva, što dodatno pogoršava aktualnu humanitarnu tragediju;

G. budući da je u travnju 2021. na sastanku čelnika ASEAN-a postignut konsenzus u pet točaka o stanju u Mjanmaru; budući da EU podupire diplomatsku ulogu ASEAN-a i napore da se okonča nasilje u Mjanmaru i vrati vlast demokratski izabranoj civilnoj vladi; budući da su zemlje ASEAN-a službeno istaknule da prije izbora mora doći do prekida nasilja i uspostave uključivog političkog dijaloga; budući da se istinsko nacionalno pomirenje, mir i demokracija mogu postići samo ako se vojna hunta odrekne svoje kontrole nad vlašću te ako se ponovno uspostavi civilna vlast, uz zaštitu prava manjina i sudjelovanje civilnog društva, te ako se zajamči odgovornost za prethodne zlouporabe;

H. budući da je većina mjanmarske muslimanske manjine Rohingya više od pet desetljeća marginalizirana pod vodstvom države; budući da je mjanmarska vojska izložila pripadnike naroda Rohingya okrutnom nasilju koje se smatra zločinima protiv čovječnosti i ratnim zločinima; budući da u skladu s mjanmarskim Zakonom o državljanstvu iz 1982. vlasti pripadnike zajednice Rohingya ne smatraju državljanima te su oni stoga najbrojnije stanovništvo bez državljanstva na svijetu; budući da se procjenjuje da je 600 000 pripadnika zajednice Rohingya ostalo zarobljeno u pokrajini Arakan i da su izloženi progonu i nasilju, zatvoreni u kampove i sela bez slobode kretanja te im je onemogućen pristup odgovarajućoj hrani, zdravstvenoj skrbi,

obrazovanju i sredstvima za život;

I. budući da se nasilje u pokrajini Arakan od 2024. dramatično intenziviralo, a hunta, arakanska vojska i oružane skupine Rohingya upleteni su u teška kršenja ljudskih prava, uključujući masovna ubojstva, prisilno novačenje muškaraca i dječaka iz etničke skupine Rohingya, dekapitacije, podmetanje požara u selima Rohingya i u saveznoj državi Rakhine, napade bespilotnim letjelicama na civile i napade na lokacije s raseljenim osobama; budući da je od 2024. do studenoga 2025. oko 150 000 pripadnika etničke skupine Rohingya pobjeglo u Bangladeš zbog eskalacije nasilja;

J. budući da u Bangladešu i dalje boravi gotovo milijun izbjeglica iz etničke skupine Rohingya u Cox’s Bazaru i na otoku Bhasan Char; budući da je humanitarna pomoć dosegnula krizne razine nakon dramatičnog sloma globalnog financiranja; budući da su kontinuirana humanitarna pomoć i angažman EU-a nužni i neophodni za opstanak etničke skupine Rohingya; budući da zbog nedostatka izgleda za dobrovoljan, siguran i dostojanstven povratak pripadnici naroda Rohingya ostaju u stanju dugotrajnog raseljavanja i sve su očajniji;

K. budući da su vjerodostojna tijela UN-a, tijela za ljudska prava i istražna tijela, kao i posebni izvjestitelj UN-a, dokumentirali raširene i sustavne napade na stanovnike Mjanmara, koji u mnogim slučajevima spadaju u zločine protiv čovječnosti i ratne zločine u skladu s međunarodnim pravom, te su naglasili potrebu za preuzimanjem odgovornosti;

L. budući da su EU i njegove države članice dosljedno pozivali na odgovornost za zločine protiv etničke skupine Rohingya i podupirali međunarodne pravosudne procese; budući da je u studenome 2024. tužitelj Međunarodnog kaznenog suda zatražio uhidbeni nalog za vrhovnog zapovjednika Mjanmara Min Aunga Hlainga, o kojem Međunarodni kazneni sud još nije donio odluku; budući da još nisu izrečene nikakve kazne za teške zločine;

M. budući da je EU od vojnog udara 2021. pojačao restriktivne mjere protiv Mjanmara te je dosad donio osam paketa sankcija protiv vojnog režima u Mjanmaru; budući da ti paketi sankcija obuhvaćaju zabranu putovanja za pojedince, zabranu slanja opreme za nadzor, embargo na oružje, zabranu izvoza robe s dvojnom namjenom i zamrzavanje imovine za pojedince i subjekte;

N. budući da mjanmarske vojne vlasti i dalje ograničavaju pristup internetu, na nacionalnoj i lokalnoj razini onemogućuju pristup internetu, zakonom o kibersigurnosti iz 2025. kriminaliziraju izražavanje na internetu, zabranjuju virtualne privatne mreže, cenzuriraju digitalne platforme i uhićuju one koji na internetu izražavaju neslaganje, čime ozbiljno ugrožavaju slobodu izražavanja i pristup informacijama;

O. budući da je 29. srpnja 2025. hunta donijela drakonski zakon o zaštiti višestranačkih demokratskih općih izbora od ometanja, narušavanja i uništavanja, kojim se kriminalizira kritiziranje izbornog procesa zabranom svih govora, organiziranih okupljanja ili mirnih prosvjeda za koje se smatra da „narušavaju” izborni postupak; budući da je nakon donošenja tog zakona raspušteno više od 40 političkih stranaka; budući da je za kršenje tog zakona predviđena kazna do 20 godina u zatvoru, pa čak i smrtna kazna;

P. budući da su od kolovoza 2025. tijela vlasti hunte na temelju tog zakona uhitila najmanje 94 osobe, među kojima i četvero djece, zbog njihovih aktivnosti i radnji na internetu koje uključuju distribuciju naljepnica ili letaka i držanje govora, pored ostalih navodnih djela „uplitanja”; budući da je 9. rujna 2025. Nay Thway osuđen na sedam godina teškog rada u Taunggyiju u saveznoj državi Shan zbog objave na Facebooku u kojoj kritizira huntu; budući da su 29. listopada 2025. filmaši Zambu Htun Thet Lwin i Aung Chan Lu uhićeni samo zbog toga što su „lajkali” objavu na Facebooku koja je bila kritična prema filmu izborne propagande;

Q. budući da vojna hunta pokušava fabricirati legitimnost uz pomoć namještenih izbora u više faza koji su zakazani za 28. prosinca 2025. i 11. siječnja 2026.; budući da se ti nelegitimni izbori organiziraju u dijelovima zemlje pod kontrolom vojne hunte u okruženju sustavne represije, što uključuje masovna uhićenja oporbenih čelnika, raspuštanje političkih stranaka kao što je Nacionalna liga za demokraciju, kriminalizaciju opozicije, sveprisutan nadzor, stroga ograničenja kretanja i zatvaranje novinara, prodemokratskih aktivista i boraca za ljudska prava;

1. oštro osuđuje državni udar od 1. veljače 2021. u Mjanmaru i nasilnu i nelegitimnu vladavinu hunte, uključujući aktualnu represiju koju provodi Tatmadaw i teška kršenja ljudskih prava civila, etničkih manjina i političkih protivnika; poziva Tatmadaw da u potpunosti poštuje rezultate demokratskih izbora održanih u studenom 2020. i da odmah ponovno uspostavi civilnu vladu, okonča izvanredno stanje, prekine nasilje nad mirnim prosvjednicima, poštuje pravo na slobodu izražavanja i udruživanja te da svim izabranim zastupnicima omogući da preuzmu svoj mandat;

2. izražava duboku zabrinutost zbog metoda brutalne represije koje primjenjuje hunta, uključujući prisilna novačenja, mučenja, izvansudska pogubljenja, prisilne nestanke, proizvoljno pritvaranje, seksualno nasilje, rodno uvjetovano nasilje i sustavno nekažnjavanje;

3. poziva na hitan prekid vatre i okončanje svakog nasilja kao preduvjet za održiv, trajan i dugoročan mir za stanovništvo Mjanmara; naglašava da transparentan i uključiv izborni proces nije moguć bez okončanja nasilja u Mjanmaru; naglašava da se izbori u trenutačnom ozračju straha i represije, kojima se krše svi međunarodni standardi,

ne mogu smatrati slobodnima i poštenima;

4. odbacuje kao nelegitimne sve izbore koje jednostrano organizira hunta, posebno opće izbore zakazane za prosinac 2025. i siječanj 2026., kojima se jasno krše demokratska načela; naglašava da se vjerodostojan izborni proces ne može odvijati u uvjetima represije, masovnog raseljavanja, kontinuiranih proizvoljnih pritvaranja i bez uključivog političkog dijaloga; odbacuje sve rezultate tih nezakonitih izbora, koji su pokušaj hunte da stekne međunarodni legitimitet; potvrđuje da vjerodostojan put prema miru i demokraciji zahtijeva da vojna hunta okonča nasilje i odrekne se vlasti, omogući civilno prijelazno tijelo, ponovno uspostavi demokratske institucije i vrati legitimne civilne vođe;

5. osuđuje Zakon o registraciji političkih stranaka i Zakon o zaštiti višestranačkih općih demokratskih izbora od ometanja, narušavanja i uništavanja, koji su instrumenti očitog političkog i društvenog ugnjetavanja, te poziva na njihovo hitno stavljanje izvan snage;

6. poziva na trenutačno i bezuvjetno puštanje na slobodu predsjednika Wina Myinta, državne savjetnice Aung San Suu Kyi i svih drugih osoba koje su uhićene na temelju neutemeljenih optužbi ili koje se drži na temelju politički motiviranih optužbi;

7. podržava Odbor koji predstavlja Pyidaungsu Hluttaw i vladu nacionalnog jedinstva (NUG) kao jedine legitimne predstavnike demokratskih želja naroda Mjanmara; poziva ASEAN i međunarodnu zajednicu da ih uključe u istinski i uključiv politički dijalog i napore usmjerene na mirno rješavanje krize na temelju poštovanja vladavine prava;

8. ponovno potvrđuje multietničku prirodu Mjanmara i potiče Tatmadaw da u potpunosti poštuje neotuđiva prava svih etničkih skupina; poziva na hitnu, strogu, neovisnu i transparentnu istragu zločina koje je vojska počinila u toj zemlji i na privođenje počinitelja pravdi;

9. ponovno osuđuje aktualni progon i masovno raseljavanje te sustavne napade na muslimansko stanovništvo Rohingya; naglašava da će EU nastaviti pomno pratiti postupanje vojnog vodstva prema manjinama u toj zemlji, uključujući prema Rohingyama; osuđuje nerazmjernu patnju manjinske zajednice Rohingya, koja je i dalje bez državljanstva, suočava se sa sve većom diskriminacijom i nema ozbiljan pristup humanitarnoj pomoći, a istodobno je zarobljena među zaraćenim stranama;

10. oštro osuđuje progon vjerskih manjina, uključujući kršćane, muslimane i druge vjerske skupine u zemlji; odlučno poziva Tatmadaw da prestane s ubijanjem i uhićenjima pripadnika vjerskih manjina te da prekine s granatiranjima i napadima na mjesta bogoslužja; izražava duboku zabrinutost zbog čestih napada na

crkve, džamije, samostane, škole i zdravstvene ustanove i zbog uhićenja vjerskih vođa; ističe da je međunarodna zajednica izrazila sve veću zabrinutost zbog nasilnih napada na vjerske manjine u Mjanmaru; poziva na poštovanje vjerske slobode u Mjanmaru;

11. ističe potrebu za rješavanjem pitanja temeljnih uzroka krize u kojoj se nalazi zajednica Rohingya, uključujući diskriminaciju, uskraćivanje državljanstva i isključivanje iz političkog života; poziva na reformu Zakona o državljanstvu iz 1982., kojim se zajednici Rohingya uskraćuje pravo na državljanstvo u Mjanmaru;

12. poziva na napore prema održivim poboljšanjima u osiguravanju dostojanstvenog i sigurnog povratka pripadnika Rohingya; poziva EU da preuzme vodeću ulogu u mobiliziranju međunarodne potpore za pripadnike naroda Rohingya kako bi se osiguralo da su oni koji su odgovorni za njihov progon budu pozvani na odgovornost, posebno mjanmarska vojska; pohvaljuje Bangladeš zbog njegove ključne potpore i velikodušnosti u primanju više od milijun pripadnika zajednice Rohingya, unatoč golemim izazovima, te zbog sudjelovanja lokalnog stanovništva u pružanju potpore u okruzima Cox’s Bazar i Chittagong; potiče vlasti da nastave ulagati napore u poboljšanje životnih uvjeta pripadnika naroda Rohingya;

13. pozdravlja dodjelu humanitarne pomoći EU-a u ožujku 2025., uključujući 32,3 milijuna EUR za izbjeglice iz etničke skupine Rohingya u Bangladešu, te poziva na održivo i predvidljivo financiranje plana zajedničkog odgovora za razdoblje 2025. – 2026. kako bi se riješio problem kritično nedovoljnog financiranja; naglašava, međutim, da se pukim financiranjem humanitarne pomoći ne mogu pokriti potrebe više od milijun izbjeglica; ističe da je rješavanje krize u Mjanmaru, koja je temeljni uzrok ubijanja i raseljavanja pripadnika zajednice Rohingya te teške humanitarne krize, prijeko potrebno za postizanje dugoročnih i održivih poboljšanja stanja u kojem se nalazi zajednica Rohingya; u tom pogledu poziva na veću humanitarnu pomoć međunarodne zajednice i zemalja u regiji; potiče Sjedinjene Američke Države da nastave pružati znatnu humanitarnu pomoć zajednici Rohingya;

14. poziva EU i države članice da osiguraju znatna financijska sredstva za psihosocijalne i zdravstvene usluge te usluge zaštite u izbjegličkim kampovima, posebno za žrtve seksualnog i rodno uvjetovanog nasilja, žene, djecu i druge ranjive skupine;

15. naglašava da bi države članice EU-a i pridružene zemlje trebale zadržati embargo na izravnu i neizravnu opskrbu, prodaju ili prijenos, uključujući provoz, pretovar i posredovanje, sveg oružja, streljiva i druge vojne, sigurnosne i nadzorne opreme i sustava, kao i na pružanje obuke, održavanje i druge oblike vojne i sigurnosne pomoći; ističe potrebu da Međunarodni kazneni sud dodatno istraži situaciju; traži od Vijeća sigurnosti UN-a da hitno uvede globalni

embargo na oružje Mjanmaru;

16. poziva da se snažno podrže međunarodni mehanizmi pozivanja na odgovornost, uključujući Neovisni istražni mehanizam za Mjanmar i postupke pred Međunarodnim sudom; poziva EU i njegove države članice da nastave podupirati Međunarodni kazneni sud kako bi mogao neometano nastaviti s ključnim radom u Mjanmaru;

17. osuđuje međunarodne aktere, posebno Rusiju i Kinu, zbog političke, gospodarske i vojne potpore mjanmarskoj hunti;

18. podržava nastavak i proširenje ciljanih sankcija protiv odgovornih za državni udar, zlodjela i zlouporabu, uključujući vojne zapovjednike, gospodarske subjekte i dobavljače oružja; poziva na obnovu i jačanje međunarodnih napora za nametanje sankcija mjanmarskoj hunti i sprečavanje zaobilaženja sankcija;

19. poziva Komisiju da zajamči da program „Sve osim oružja” ni na koji način ne koristi hunti ili da u protivnom privremeno opozove taj mehanizam;

20. poziva na pružanje veće humanitarne pomoći izbjeglicama iz etničke skupine Rohingya u Cox’s Bazaru u Bangladešu, interno raseljenim osobama u Mjanmaru i izbjeglicama duž granice između Tajlanda i Mjanmara;

21. naglašava potrebu za pojačanom suradnjom EU-a i ASEAN-a kako bi se izgradio ujednačen odgovor kojim se prednost daje ljudskim pravima i pravdi u Mjanmaru; potiče ASEAN, njegove države članice, a posebno njegova posebnog izaslanika za Mjanmar, da proaktivno iskoriste svoje mandate i blisko surađuju s posebnim izaslanikom UN-a i uključe sve relevantne dionike, uključujući vladu nacionalnog jedinstva, etničke organizacije, ženske skupine i organizacije civilnog društva, kako bi se nastavio uključiv politički proces i doprinijelo održivom rješavanju krize;

22. poziva potpredsjednicu Komisije / visoku predstavnicu Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku da redovito izvješćuje Parlament o razvoju događaja u Mjanmaru, uključujući položaj vjerskih i etničkih skupina;

23. izražava nepokolebljivu solidarnost s narodom Mjanmara i njegovim legitimnim demokratskim predstavnicima, uključujući vladu nacionalnog jedinstva, etničke revolucionarne organizacije i organizacije civilnog društva, u njihovoj borbi za slobodu, dostojanstvo i demokraciju; odaje priznanje hrabrosti svima koji se bore protiv ugnjetavanja;

24. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi legitimnom predsjedniku i vladi nacionalnog jedinstva Mjanmara, Odboru koji predstavlja Pyidaungsu Hluttaw, državnoj savjetnici Mjanmara,

Tatmadawu, potpredsjednici Komisije / visokoj predstavnici Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, Komisiji, Vijeću, vladama i parlamentima država članica EU-a, vladama i parlamentima Sjedinjenih Američkih Država, Bangladeša, Ujedinjene Kraljevine, Japana, Indije, Australije i Kanade, državama članicama ASEAN-a i Narodnoj Republici Kini, glavnom tajniku Ujedinjenih naroda, glavnom tajniku ASEAN-a, Međuvladinoj komisiji ASEAN-a za ljudska prava i posebnom izvjestitelju UN-a za stanje ljudskih prava u Mjanmaru.